

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ БЕЗБЕДНОСТИ
НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

Одлуком Наставно-научног већа Факултета безбедности Универзитета у Београду број 98/5, од 26. фебруара 2013. године, именована је Комисија за оцену докторске дисертације мр Горана Амићића под називом „*Повезаност организованог криминала и тероризма као претња безбедности Босне и Херцеговине*“, у саставу:

1. Проф. др Радомир Милашиновић, председник,
2. Проф. др Милан Мијалковски, члан,
3. Проф. др Драган Симић, члан.

Комисија је темељно прегледала наведену докторску дисертацију те, на основу једногласног мишљења свих чланова, има задовољство да Наставно-научном већу Факултета безбедности поднесе следећи

РЕФЕРАТ

О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

1. Основни подаци о кандидату и дисертацији

Кандидат Горан (Мирко) Амићић рођен је 5. јуна 1978. године у Зеници, Република Босна и Херцеговина. Основну школу завршио је у Кључу (1993. године), а Средњу школу унутрашњих послова у Бањој Луци (1997. године). Редовне студије на Полицијској академији у Београду завршио је 2001. године. Магистрирао је на Факултету безбедности Универзитета у Београду 2009. године, одбранивши тезу под насловом „*Специфичности управљања људским ресурсима у полицији Републике Српске*“, чиме је стекао академски назив *Магистар наука безбедности, одбране и заштите, смер наука безбедности*.

У полицијску службу ступио је после завршетка Средње школе унутрашњих послова, 1. јула 1997. године. Након завршетка Полицијске академије у Београду, обављао је више послова у МУП-у Републике Српске: криминалистички инспектор у СЈБ Мркоњић Град (у периоду 2001–2003); стручни сарадник (асистент) у Високој школи унутрашњих послова у Бањој Луци (у периоду 2003–2006); инспектор за безбедност саобраћаја у Управи полиције (у периоду 2006–2009).

У наставном процесу у Високој школи ангажован је као асистент од јануара 2003. године, а од октобра 2009. године као предавач за полицијску групу предмета, на предметима *Полицијска тактика* и *Управљање људским ресурсима у полицији*. Од 15.

октобра 2009. године распоређен је на радно место директора Високе школе унутрашњих послова у Бањој Луци.

Током професионалне службе, мр Горан Амићић се континуирано стручно и научно усавршавао, о чему сведоче завршене магистарске студије, учешћа у научноистраживачким пројектима, учешћа на научним и стручним скуповима и објављени радови.

Кандидат мр Горан Амићић је учествовао, односно учествује у следећим научноистраживачким пројектима:

- „Рад полиције у заједници“, пројекат Високе школе унутрашњих послова Бања Лука, реализован у периоду од 3. 4. 2006 до 28. 12. 2006;
- „Утврђивање модела образовања и профила дипломираних студената Високе школе унутрашњих послова МУП-а Републике Српске – Бања Лука“, пројекат Високе школе унутрашњих послова Бања Лука, реализован у периоду од 5. 2. 2007. до 31. 8. 2007. године;
- „Методологија изградње интегритета у институцијама Републике Српске на сузбијању корупције“, пројекат Високе школе унутрашњих послова Бања Лука, реализује се од маја 2009. године, тренутно је у трећој (завршној) фази која се односи на изграду Плана интегритета основних организационих јединица МУП-а Републике Српске;
- „Вршњачко насиље“, пројекат Високе школе унутрашњих послова Бања Лука, реализује се од марта 2012. године;
- „Транзиција и економски криминал“, пројекат Криминалистичко-полицијске академије Београд, реализује се од 10. 1. 2012. године.

Кандидат мр Горан Амићић је учествовао у раду више научних и стручних скупова у земљи и иностранству, и то на:

- Округлом столу на тему „Унапређење полицијске праксе у безбедности саобраћаја“, Криминалистичко-полицијска академија Београд (Врњачка Бања, децембар 2007);
- Међународном научном скупу на тему „Друштвена криза и превазилажење сиромаштва у Републици Српској и Босни и Херцеговини“, Дефендологија центар за безбједносна, социолошка и криминолошка истраживања Бања Лука (Бања Лука, јун 2009);
- Међународној научностручној конференцији на тему „Корупција и прање новца (узроци, откривање, превенција)“, Интернационална асоцијација криминалиста Бања Лука (Сарајево, октобар 2009);
- Научном скупу са међународним учешћем на тему „Сузбијање криминала и европске интеграције“, Криминалистичко-полицијска академија Београд и Ханс Зајдел фондација за Србију и Црну Гору (Тара, јун 2010);

- Међународном научном скупу на тему „Како превазићи говор мржње и нетолеранцију у интересу што боље политичке кампање и демократских резултата на парламентарним изборима 2010. године у Републици Српској и БиХ“, Дефендологија центар за безбједносна, социолошка и криминолошка истраживања Бања Лука (Бања Лука, април 2010);
- Научном скупу на тему „Корпоративна безбједност – ризици, пријетње и мјере заштите“, Факултет за безбједност и заштиту Бања Лука (Бања Лука, мај 2010);
- Међународној научностручној конференцији на тему „Међународна и национална сарадња и координација у супротстављању криминалитету“, Интернационална асоцијација криминалиста Бања Лука (Суботица, октобар 2010);
- Научном скупу са међународним учешћем на тему „Методологија изградње система интегритета у институцијама на сузбијању корупције“, Висока школа унутрашњих послова Бања Лука, (Бања Лука, новембар 2010);
- Научном скупу са међународним учешћем на тему „Супротстављање тероризму – међународни стандарди и правна регулатива“, Висока школа унутрашњих послова Бања Лука и Ханс Зајдел фондација за Србију и Црну Гору (Козара, март 2011);
- Међународном научном скупу под називом „ARCHIBALD REISS DAYS“, Криминалистичко-полицијска академија Београд (Београд, март 2011);
- Међународној научној конференцији под називом „Security in the post-conflict (Western) Balkans: Transition and challenges faced by the Republic of Macedonia“, Факултет за безбједност Скопље, (Охрид, мај 2011);
- Међународном научном скупу на тему „Млади и насиље у Републици Српској – БиХ и обезбјеђење спортских догађаја“, Европски дефендологија центар за научна, политичка, економска, социјална, безбједносна, социолошка и криминолошка истраживања Бања Лука (Бања Лука, јун 2011);
- Међународној научностручној конференцији под називом „Насилнички криминалитет, етиологија, феноменологија, сузбијање“, Паневропски универзитет "Апеирон" Бања Лука (Бања Лука, јун 2011);
- Међународној научној конференцији под називом „Сузбијање криминала и европске интеграције с освртом на високотехнолошки криминал“, Висока школа унутрашњих послова Бања Лука и Ханс Зајдел фондација за Србију и Црну Гору (Лакташи, март 2012);
- Међународној научној конференцији под називом „SECURITY AND EUROATLANTIC PERSPECTIVES OF THE BALKANS, Police science and police profession (states and perspectives)“, Факултет за безбједност Скопље (Охрид, мај 2012);

- Међународној научној стручној конференцији на тему „Криминалистичко-кривично процесне карактеристике истраге према Закону о кривичном поступку у протеклој деценији, теоријско-практични аспекти“, Интернационална асоцијација криминалиста Бања Лука (Бања Лука, новембар 2012);
- Међународном научном скупу под називом „ARCHIBALD REISS DAYS“, Криминалистичко-полицијска академија Београд (Београд, март 2012).

Кандидат мр Горан Амићић, самостално или у коауторству, објавио је 31 рад, од чега: једну монографију, два уџбеника, два приручника и 26 научних чланака, и то:

- [1] Васо Шкондрић, Горан Амићић, Урош Пена, *„Едукација припадника физичког и техничког обезбјеђења и приватних детектива“*, теоријско-стручни часопис „Дефендологија“, број 15–16, Удружење дефендолога Републике Српске, Бања Лука, 2004. године;
- [2] Нијаз Смајловић, Васо Шкондрић, Горан Амићић, *„Примјена силе у функцији спровођења закона“*, часопис МУП-а Републике Српске, „Безбедност – Полиција – Грађани“, број 1/05, Министарство унутрашњих послова, Бања Лука, 2005. године;
- [3] Урош Пена, Миле Шикман, Горан Амићић, *„Приручник за припаднике физичког обезбјеђења“*, Удружење дефендолога Републике Српске, Бања Лука, 2006. године;
- [4] Урош Пена, Горан Амићић, *„Полицијске операције“*, уџбеник, Висока школа унутрашњих послова, Бања Лука, 2007. године;
- [5] Желимир Шкрбић, Горан Амићић, *„Актуелни проблеми у примјени ЗООБС-а на путевима у БиХ, са освртом на територију Републике Српске“* зборник радова „Унапређење полицијске праксе у безбедности саобраћаја“, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2007. године;
- [6] Горан Амићић, *„Планирање људских ресурса у полицији“*, часопис МУП-а Републике Српске, „Безбједност – Полиција – Грађани“, број 1/09, Министарство унутрашњих послова, Бања Лука, 2009. године;
- [7] Горан Амићић, *„Специфичности управљања људским ресурсима у полицији Републике Српске“*, монографија, Интернационална асоцијација криминалиста, Бања Лука, 2009. године;
- [8] Горан Амићић, *„Обавјештајне службе у функцији изазивања друштвених криза“*, зборник радова са међународног научног скупа на тему „Друштвена криза и превазилажење сиромаштва у Републици Српској и Босни и Херцеговини“, Дефендологија центар за безбједносна, социолошка и криминолошка истраживања, Бања Лука, 2009. године;
- [9] Драган Митровић, Горан Амићић, *„Узроци и посљедице корупције“*, зборник радова са међународне научној стручне конференције на тему „Корупција и праће новца (узроци, откривање, превенција)“, Интернационална асоцијација криминалиста, Бања Лука, 2009. године.
- [10] Горан Амићић, *„Развој људских ресурса у полицији“*, часопис МУП-а Републике Српске, „Безбједност – Полиција – Грађани“, број 2/09, Министарство унутрашњих послова, Бања Лука, 2009. године;

- [11] Горан Амићић, *„Награђивање и мотивација запослених у полицији“*, часопис МУП-а Републике Српске, „Безбједност – Полиција – Грађани“, број 1–2/10, Министарство унутрашњих послова, Бања Лука, 2010. године.
- [12] Урош Пена, Горан Амићић, *„Међународне интеграције у борби против тероризма“*, зборник радова „Сузбијање криминала и европске интеграције“, Криминалистичко-полицијска академија Београд и Ханс Зајдел фондација за Србију и Црну Гору, 2010. године;
- [13] Урош Пена, Горан Амићић, Александар Сладојевић *„Говор мржње – опасност по безбједност Републике Српске и Босне и Херцеговине“*, зборник радова са међународног научног скупа на тему „Како превазићи говор мржње и нетолеранцију у интересу што боље политичке кампање и демократских резултата на парламентарним изборима 2010. године у Републици Српској и БиХ“, Дефендологија центар за безбједносна, социолошка и криминолошка истраживања, Бања Лука, 2010. године;
- [14] Миле Шикман, Горан Амићић, *„Улога физичког обезбјеђења у корпоративној безбједности“*, зборник радова са научног скупа на тему „Корпоративна безбједност – ризици, пријетње и мјере заштите“ Факултет за безбједност и заштиту, Бања Лука, 2010. године;
- [15] Горан Амићић, *„Селекција пријављених кандидата за пријем у полицију“*, часопис МУП-а Републике Српске, „Безбједност – Полиција – Грађани“, број 3–4/10, Министарство унутрашњих послова, Бања Лука, 2010. године;
- [16] Александар Миладиновић, Горан Амићић *„Практични аспекти сарадње тужилаца и овлашћених службених лица у истрази“*, зборник радова са међународне научностручне конференције на тему „Међународна и национална сарадња и координација у супротстављању криминалитету“, Интернационална асоцијација криминалиста, Бања Лука, 2010. године;
- [17] Горан Амићић, Драган Митровић, *„Етика и борба против корупције“*, зборник радова са научног скупа са међународним учешћем на тему „Методологија изградње система интегритета у институцијама на сузбијању корупције“, Висока школа унутрашњих послова, Бања Лука, 2010. године;
- [18] Горан Амићић, Александар Лазић *„Однос организованог криминала и тероризма“*, зборник радова „Супротстављање тероризму – међународни стандарди и правна регулатива“, Висока школа унутрашњих послова Бања Лука и Ханс Зајдел фондација за Србију и Црну Гору, 2011. године;
- [19] Горан Амићић, Драган Ћибић, *„Полицијска тактика“*, уџбеник, Висока школа унутрашњих послова, Бања Лука, 2011. године;
- [20] Саша Мијалковић, Милан Милошевић, Горан Амићић, *„Сличности и разлике између обавештајне делатности обавештајних служби и обавештајног деловања терористичких организација“*, часопис МУП-а Републике Српске, „Безбједност – Полиција – Грађани“, број 1–2/11, Министарство унутрашњих послова, Бања Лука, 2011. године;
- [21] Миле Шикман, Горан Амићић, *„Development of the Police Education in the Republic of Srpska“*, тематски зборник радова међународног значаја „ARCHIBALD REISS DAYS“, Том I, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2011. година;

- [22] Миле Шикман, Стево Иветић, Горан Амићић, „*New forms of Organized caused by global change – a Review of the Republic of Srpska and BiH*“, зборник радова са међународне научне конференције под називом: „*Security in the post-conflict (Western) Balkans: Transition and challenges faced by the Republic of Macedonia*“, Volume I, Факултет за безбједност, Скопље, 2011. година;
- [23] Горан Амићић и други, „*Приручник за тестирање полицијских службеника МУП-а РС*“, Управа за полицијско образовање, Бања Лука, 2011. године;
- [24] Горан Амићић, Гојко Шетка, „*Улога Специјалне јединице полиције Републике Српске у борби против тероризма*“, тематски зборник радова националног значаја „Супротстављање савременом организованом криминалу и тероризму“, Књига II, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2011. година;
- [25] Горан Амићић, Драган Ћибић, Витомир Петричевић, „*Лишење слободе лица*“, часопис МУП-а Републике Српске, „Безбједност – Полиција – Грађани“, број 3–4/11, Министарство унутрашњих послова, Бања Лука, 2011. године;
- [26] Радомир Милашиновић, Саша Мијалковић, Горан Амићић, „*Безбедност и интернет*“, зборник радова „Сузбијање криминала и европске интеграције с освртом на високотехнолошки криминал“, Висока школа унутрашњих послова Бања Лука и Ханс Зајдел фондација за Србију и Црну Гору, 2012. године;
- [27] Гојко Шетка, Горан Амићић, „*Насиље на спортским приредбама у Босни и Херцеговини*“, часопис „Безбедност“, МУП Републике Србије, број 1/2012, Министарство унутрашњих послова, Београд, 2012. године;
- [28] Горан Амићић, Гојко Шетка, „*COMMUNITY ENGAGEMENT IN THE FIGHT AGAINST TERRORISM AND RESPECT FOR HUMAN RIGHTS*“, зборник радова са међународне научне конференције под називом: „*Police science and police profession (states and perspectives)*“, Volume I, Факултет за безбједност, Скопље, 2012. година;
- [29] Горан Амићић, Александар Миладиновић, „*Стање криминала у РС, као један од фактора пројекције ефикасности актуелног кривичног законодавства*“, зборник радова са међународне научностручне конференције на тему „Криминалистичко-кривично процесне карактеристике истраге према Закону о кривичном поступку у протеклој деценији, теоријско-практични аспекти“, Интернационална асоцијација криминалиста, Бања Лука, 2012. године;
- [30] Миле Шикман, Горан Амићић, „*Развој и унапређење полицијског образовања у Републици Српској – пројекција развоја*“, часопис МУП-а Републике Српске, „Безбједност – Полиција – Грађани“, број 3–4/12, Министарство унутрашњих послова, Бања Лука, 2012. године;
- [31] Саша Мијалковић, Горан Амићић, „*Екстремни национализам и безбедност савременог друштва*“, часопис „Социолошки преглед“, број 3, vol XLVI, Српско социолошко друштво и Институт за криминолошка и социолошка истраживања, Београд, 2012. године.

Од новембра 2009. године, кандидат је главни и одговорни уредник часописа Министарства унутрашњих послова Републике Српске, под називом „Безбедност – Полиција – Грађани“.

Упоређујући наведене биографске податке и статутарне одредбе о условима које кандидат мора да испуњава за одбрану докторске дисертације на Универзитету у Београду, односно на Факултету безбедности, Комисија закључује да кандидат мр Горан Амићић испуњава све прописане услове.

Докторска дисертација мр Горана Амићића, под насловом „Повезаност организованог криминала и тероризма као претња безбедности Босне и Херцеговине“, написана је на 438 страна, од чега основни текст чини 405 страна, а остале 33 стране обухватају насловну страну, резиме рада, попис коришћене литературе, биографију аутора и прилоге. Попис литературе садржи 180 библиографских јединица. Приликом израде докторске дисертације кандидат је користио референтну домаћу и инострану научну и стручну литературу у штампаном и електронском формату, као и лексиконе и стручне речнике, те прописе националног и међународног права. Текстурални део рада илустрован је са 33 графикана, девет слика и шест табела. Текст дисертације поткрепљен је са 343 фусноте.

Дисертација се састоји од резимеа, увода, пет међусобно повезаних поглавља, интерпретације резултата истраживања, закључних разматрања, пописа литературе и прилога. Обим ових делова је следећи: *Резиме* (по четири стране на српском и енглеском језику); *Увод* (стр. 1–4); *Методолошки оквир истраживања* (стр. 5–21); *Организовани криминал као претња безбедности Босне и Херцеговине* (стр. 22–103); *Тероризам као претња безбедности Босне и Херцеговине* (стр. 104–158); *Однос организованог криминала и тероризма и последице по безбедност Босне и Херцеговине* (стр. 159–203); *Супротстављање организованом криминалу и тероризму у Босни и Херцеговини* (стр. 204–259); *Интерпретација резултата истраживања* (стр. 260–394); *Закључна разматрања* (стр. 395–405); *Попис литературе* (стр. 406–417) и *Прилози* (стр. 418–421).

2. Проблем, предмет и циљ дисертације

У дефинисању проблема истраживања кандидат мр Горан Амићић пошао је од чињеница да организовани криминал и тероризам спадају у ред најозбиљнијих и најдеструктивнијих савремених транснационалних невојних претњи безбедности појединаца, група, држава и међународне заједнице. Уз то, кандидат је подсетио да је реч о облицима тзв. тешког (најчешће имовинског, насилничког, политичког, економског) криминала који се кривичним законодавствима свих модерних држава најстроже кажњавају.

Овакву тезу оправдава и поткрепљује следећим разлозима: прво, *организовани криминал* је трајни криминални подухват који се рационално обавља ради профита од нелегалних активности, који се трајно одржава коришћењем силе, претњама, контролом монопола и/или корумпирањем јавних службеника. Инфилтриран је у готово све „поре друштвеног и државног – националног и међународног живота“ и остварује противправне профите који су већи од бруто националних доходака многих земаља. С таквим средствима, криминалне организације и групе способне су да утичу на националну и међународну политику и привреду, а тиме и на будућност „малих и слабих држава“ и њихових грађана; друго, *тероризам* је смишљена, сврсисходна и често организована и систематска употреба насиља и застрашивања ради стварања или искоришћавања атмосфере страха грађана и носилаца власти, с циљем прокламовања извесних идеолошких, најчешће политичких вредности, циљева или интереса и присиљавања

државних власти да удовоље захтевима терориста. Озбиљно угрожава човека, државу, међународну заједницу, али и планету у целини кроз потенцијалну употребу нуклеарног, хемијског и биолошког оружја и треће, евидентно је да *између криминалних и терористичких организација и група често долази до тесне спреге*, па и симбиозе (пре свега у сфери финансирања и наоружавања терористичких група од стране организованог криминала), односно до метаморфозе једног проблема у други (организоване криминалне групе прибегавају терористичким методама, а терористи се баве организованим криминалом). У таквим ситуацијама привидно се губи граница између ова два очигледно различита типа злочина, од којих је први лукративног (имовинског и неидеолошког), а други идеолошког (политичког) карактера. Ситуацију додатно компликује евидентно повезивање криминалних и терористичких организација на националном нивоу, њихово прекогранично деловање, али и повезивање са сличним носиоцима угрожавања безбедности у иностранству.

Кандидат додатно аргументује своју тезу закључком да синергија организованог криминала и тероризма представља нови – сложенији и повећан ниво деструктивности и угрожености виталних друштвених, државних и међународних вредности и интереса. Даље, наводи и то да се, начелно, повезаност организованог криминала и тероризма манифестује у облику: удружења, савеза, сарадње, симбиозе, конвергенције и метаморфозе.

Такође, кандидат указује и на то да транснационали организовани криминал и савремени тероризам карактерише и велика финансијска моћ која је стечена организованим вршењем различитих кривичних дела. Уз то, карактерише их и сарадња са корумпираним државним службеницима и истоврсна повезаност са јавним службеницима у иностранству. Наведене карактеристике су заједничке и за тероризам и за организовани криминал у Босни и Херцеговини, и њихове су битне одреднице.

Кандидат наводи и то да је значајна додирна тачка организованог криминала и тероризма на подручју Босне и Херцеговине управо финансирање терористичких активности. Да би обезбедиле средства, терористичке организације прибегавају различитим формама организованог криминала. Неки од најстабилнијих извора финансија јесу илегална трговина опојним дрогама, оружјем и муницијом, а у последње време и трговина људима и организована проституција. Такође, евидентни су разни облици финансијског криминала, као што је прање новца, сива економија и друге економске малверзације. Поред тога, терористичке организације предузимају и оружана разбојништва у банкама, киднаповања због плаћања откупа, уцене, изнуде, рекетирања, итд., али и различите методе „прања“ и пребацивања новца који се користи за финансирање терористичких активности.

Значајно је запажање кандидата да кумулативни ефекти деструктивног деловања организованог криминала и тероризма, подржаних од стране носилаца других облика угрожавања (пре свега економског и високотехнолошког криминала), вишеструко превазилазе појединачне деструктивне ефекте сваке од наведених појава угрожавања безбедности Босне и Херцеговине.

Како су ефекти деловања организованог криминала, односно тероризма по безбедност на свим нивоима анализе (појединац, друштво, држава, међународна заједница, планета) махом познати, кандидат је проблем свог истраживања дефинисао новим оригиналним питањем: *Који су и какви су (квантитативно и квалитативно) нови угрожавајући ефекти синергичног деловања организованог криминала и тероризма по виталне вредности и интересе појединца, друштва, држава и међународне заједнице*,

како се одражавају на безбедност Босне и Херцеговине и како им се овај државни ентитет може ефикасно одупрети?

Поменути научни проблем с оваквог становишта, на нашем простору готово да и није истраживан, па се у том смислу може рећи да је ово истраживање резултирало новим научним сазнањима о природи, обиму и садржају феномена повезаности организованог криминала и тероризма, као и о ефектима њихових постојећих и могућих корелација по безбедност Босне и Херцеговине, њених грађана и по регионалну – безбедност Балкана.

Значај ове докторске дисертације је неспоран, имајући у виду и то да је Босна и Херцеговина постконфликтна, али и потенцијално конфликтна регија. Уз то, она нема довољно развијен и независан систем безбедности (јер је под контролом међународних снага), док је међу њеним грађанима изражена етничка и верска нетолеранција. Уколико се то повеже са нарастајућом економском кризом и скромним квалитетом живота грађана, оправдана је процена вероватног развоја организованог криминала и тероризма.

Наведени аргументи иду у прилог бројним корелацијама организованог криминала и тероризма, које је кандидат истраживао, а с којима су данас суочене многе државе. Научна дескрипција с елементима научне експланације и класификације свакако је допринос креирању државне стратегије супротстављања организованом криминалу, тероризму и облицима угрожавања безбедности који проистичу из њихових корелација.

При дефинисању предмета истраживања, кандидат га је најпре прелиминарно одредио као: повезаност организованог криминала и тероризма, и угрожавајући ефекти могућих корелација по безбедност Босне и Херцеговине. Потом је детаљно и прецизно теоријски и операционално дефинисао следеће његове сегменте: организовани криминал; феноменологија организованог криминала у Босни и Херцеговини; угрожавајући ефекти по виталне вредности и интересе Босне и Херцеговине; тероризам; феноменологија тероризма у Босни и Херцеговини; угрожавајући ефекти по виталне вредности и интересе Босне и Херцеговине; повезаност (корелације) организованог криминала и тероризма у Босни и Херцеговини (удружење, савез, сарадња, симбиоза, конвергенција, метаморфозе); угрожавајући ефекти корелација тероризма и организованог криминала по виталне вредности и интересе Босне и Херцеговине; супротстављање организованом криминалу и тероризму у Босни и Херцеговини (стратегијски оквир, институционални оквир, правни оквир; савремене безбедносно-криминалистичке превентивне и репресивне методе).

Кандидат је коректно дефинисао поменуте категорије. У одређивању обима и садржаја њиховог појма водио је рачуна о савременим домаћим и иностраним теоријским донетима, одређењу у националном и међународном праву, али и о њиховим специфичним обележјима која су евидентна у актуелној безбедносно-криминалистичкој пракси.

Овако представљен предмет истраживања омогућио је сведимензионално сагледавање повезаности организованог криминала и тероризма као савременог проблема безбедности Босне и Херцеговине и њених грађана. У том смислу, кандидат је посветио пажњу етиолошкој, феноменолошкој, виктимолошкој, последичној димензији и димензији формалне и неформалне социјалне реакције друштва на ове злочине. Тиме овај рад превазилази минимум стандарда и критеријума израде докторске дисертације.

Истраживањем је обухваћен период од 1999. до 2009. године. Просторно је ограничено на подручје Републике Српске и Босне и Херцеговине, али у ширем смислу обухвата и земље у региону, као и земље развијене демократије.

Коректност и актуелност теоријских и операционалних одређења свих елемената предмета истраживања омогућила је кандидату да превазиђе вишеструке стандарде који су

присутни у научном и практичном третирању организованог криминала и тероризма, те да успешно спроведе своје истраживање.

Кандидат наводи да је научни циљ истраживања дескрипција, са елементима класификације повезаности организованог криминала и тероризма на простору Босне и Херцеговине, и објашњење њиховог негативног дејства на безбедност Босне и Херцеговине. Овако представљен циљ истраживања омогућио је сведимензионално сагледавање повезаности организованог криминала и тероризма као савременог проблема безбедности Босне и Херцеговине и њених грађана. У том смислу, кандидат је посветио пажњу етиолошкој, феноменолошкој, виктимолошкој димензији, те димензији формалне и неформалне социјалне реакције друштва на ове друштвено опасне, криминалне појаве. Тиме овај рад превазилази минимум стандарда и критеријума израде докторске дисертације.

3. Хипотезе од којих се пошло у истраживању

У свом истраживању кандидат је поставио једну општу и четири посебне хипотезе. Општа хипотеза гласи:

Функционалан, инструменталан и симбиотски однос организованог криминала и тероризма при угрожавању виталних вредности и интереса Босне и Херцеговине превазилази напоре система безбедности државних ентитета да их ефикасно спрече и сузбију.

Посебне хипотезе гласе: 1) Однос организованог криминала према тероризму у Босни и Херцеговини је функционалан, јер организоване криминалне групе финансирају и наоружавају терористичке организације; 2) Однос тероризма према организованом криминалу у Босни и Херцеговини је инструменталан, јер се терористичке групе баве организованим криминалним активностима како би прибавиле материјална и техничка средства за извођење терористичких активности; 3) Однос организованог криминала и тероризма у Босни и Херцеговини је симбиотски и заснива се на заједничким интересима: организовани криминал пружа логистику терористичким групама, док угрожена безбедност државе и грађана услед тероризма слаби механизме формалне социјалне контроле, омогућавајући организованом криминалу да „избегне правду“ и развије незаконите активности; 4) Непостојање јединственог система безбедности Босне и Херцеговине (сваки ентитет има свој систем безбедности) са развијеним субјектима, пословима, средствима и мерама безбедности онемогућава централизовану и координирану акцију против облика заједничког деловања организованог криминала и тероризма, који су попримили међународну димензију.

У закључним разматрањима дисертације, кандидат посебну пажњу посвећује објашњењу резултата истраживања, где закључује да постоји инструментална, функционална, субјектна и симбиотска повезаност организованог криминала и тероризма, што представља директну претњу безбедности Босне и Херцеговине. Такође, кандидат закључује да актуелни систем безбедности Босне и Херцеговине онемогућава централизовану и координирану акцију против нових интегрисаних (симбиотских) облика организованог криминала и тероризма у Босни и Херцеговини, који попримају и међународну димензију.

На основу анализе целокупног истраживања, кандидат закључује да се резултати теоријског и емпиријског истраживања у потпуности подударају. Овим истраживањем дошло се до научних и емпиријских сазнања која ће послужити да се схвати суштина

односа (повезаности) организованог криминала и тероризма као нове претње безбедности Босне и Херцеговине. Нова знања су неопходна за редефинисање стратегије и за предузимање низа других хитних мера супротстављања овој претњи, на основу чега можемо констатовати да су циљеви овог истраживања испуњени.

У крајњем случају, кандидат констатује да су све хипотезе од којих се пошло у истраживању научно потврђене, са чиме је сагласна и ова Комисија.

Начин истраживања и избор метода условљени су дефинисаним проблемом истраживања, теоријским и операционализованим предметом истраживања, као и постављеним циљевима и хипотезама истраживања, те је у овом истраживању примењено низ општих и посебних научних метода.

Истраживање овако комплексне области нужно је наметнуло мултиметодски приступ, захтевало комплементарну анализу доступних података, као и компарацију са подацима и констатацијама изведеним по основу анализе. Због наведене комплексности у раду су анализирани садржаји из различитих извора, и то:

- постојећа научна и стручна литература из области безбедности и криминалистике (научни и стручни радови о организованом криминалу и тероризму);
- статистички подаци (годишњи и периодични извештаји, статистички извештаји и други доступни статистички подаци);
- нормативна документа (домаћа и страна законска и подзаконска акта);
- часописи, електронске публикације с интернета;
- подаци добијени током предвиђеног истраживања (резултати истраживања, анализе, закључци).

У циљу постизања што већег степена објективности, поузданости и обухватности, истраживање је подразумевало како анализу различитих извора података, тако и комплементарно коришћење различитих истраживачких метода, и то:

- компаративне методе;
- методе анализе садржаја;
- статистичке методе;
- методе испитивања (техника анкета);
- методе испитивања (техника интервју).

Кандидат је у истраживању, путем методе испитивања (применом техника анкете и интервјуа), прикупио податке о научној утемељености основних теоријских ставова о повезаности организованог криминала и тероризма, као и о утицају те повезаности на безбедност Босне и Херцеговине. Испитивање је спроведено путем анкете, техником писменог групног и појединачног попуњавања на узорку од 190 испитаника и путем интервјуа, техником усменог појединачног интервјуисања на узорку од 12 испитаника. Испитивање је било анонимно и изводило се према јединственом упутству припремљеном за ову популацију.

Основни скуп приликом овог истраживања чинили су припадници обавештајно-безбедносних агенција у БиХ који се баве проблемом сузбијања организованог криминала и тероризма, научни радници који се баве изучавањем наведене проблематике, као и политичари из Босне и Херцеговине.

4. Кратак опис садржаја дисертације

Истраживање комплексног садржаја пројектованог предмета истраживања реализовано је кроз пет логичких целина, тј. поглавља и кроз емпиријско истраживање.

У првом поглављу дисертације, под насловом „Методолошки оквир истраживања“ (стр. 5–21), формулисани су проблем и предмет истраживања, постављени научни и практични циљ истраживања, дефинисан је хипотетички оквир истраживања, начин и методологија истраживања.

У другом поглављу дисертације, под насловом „Организовани криминал као претња безбедности Босне и Херцеговине“ (стр. 22–103), које садржи пет потпоглавља (Појам и обележја организованог криминала, Облици организованог криминалних активности, Организовани криминал у Босни и Херцеговини, Организована криминална група као носилац организованог криминала у Босни и Херцеговини и Последице организованог криминала по безбедност државе и грађана Босне и Херцеговине), кандидат је анализирао проблеме појмовног одређења и дефинисања организованог криминала. У том контексту је сагледао неке институционалне и ванинституционалне дефиниције организованог криминала, које су најзаступљеније у теоријским и практичним посматрањима овог феномена, као и друга одређења организованог криминала (карактеристике, типологију, итд.). Евидентно је да нема јединствене дефиниције организованог криминала и може се рећи да их има онолико колико и аутора који се баве његовим проучавањем. Анализа кривичних дела организованог криминала омогућава да се идентификују његове битне (основне) карактеристике: прва, организованост у формалном смислу; друга, организованост у садржајном смислу; трећа, стицање и увећање профита, монопола и моћи, и четврта, остваривање утицаја на државне органе, појединце и друге субјекте социјалне контроле. Организоване криминалне групе се и поред разноликости могу сврстати у пет група (стандардна хијерархија, регионална хијерархија, групна хијерархија, језгровита хијерархија и криминална мрежа), при чему је главни критеријум класификовања њихова унутрашња структура.

Такође, у овом поглављу кандидат је анализирао и сагледао постојеће појавне облике организованог криминала, са освртом на идентификацију појавних облика организованог криминала у Босни и Херцеговини. Кандидат истиче да је Босна и Херцеговина, као и све државе које се налазе у процесу транзиције, изложена бројним безбедносним ризицима, међу којима је посебно значајан организовани криминал који се испољава у свим областима, а нарочито у финансијској сфери. Последњих година све се више испољава и у области високотехнолошког криминала. Посебан безбедносни изазов представља и корупција, са којом се сусрећу и много развијеније земље Европе и света, посебно у делу у којем се ослања на организовани криминал и тако угрожава темељне вредности друштва и успорава интеграцијске процесе.

Кандидат истиче да су носиоци организованог криминала у Босни и Херцеговини организоване криминалне групе, које се прилагођавају постојећим актуелним друштвеним односима, као и повољним условима за поједине видове криминалних делатности, да те групе попримају нове форме и карактеристике, са израженим степеном друштвене опасности, професионалности и насиља. У том погледу кандидат указује и на последице организованог криминала по безбедност државе и грађана Босне и Херцеговине.

Организовани криминал је све озбиљнија претња правној држави, демократији, владавини права, међународном миру и стабилности. На унутрашњем плану државе, ефекти организованог криминала су изузетно сложени, латентни и неретко представљају стратегијски ризик за безбедност државе и грађана.

У трећем поглављу дисертације, под насловом „Тероризам као претња безбедности Босне и Херцеговине“ (стр. 104–158), које такође садржи пет потпоглавља (Појам и обележја тероризма, Облици испољавања тероризма, Тероризам као облик угрожавања безбедности Босне и Херцеговине, Терористичка организација као носилац тероризма у Босни и Херцеговини и Последице тероризма по безбедност државе и грађана Босне и Херцеговине), кандидат је анализирао тешкоће дефинисања и појмовног одређења тероризма. У том контексту је сагледао и анализирао већи број дефиниција домаћих и страних аутора, као и друга обележја тероризма (елементе, карактеристике, класификацију).

Из анализе наведених дефиниција, кандидат закључује да постоји пет основних, кључних конституенаса тероризма, из којих „извиру“ и остала обележја која су најчешће заступљена у дефиницијама тероризма. С тим у вези, кандидат истиче да су неспорни следећи елементи тероризма: носиоци тероризма; циљеви; жртве (непосредне и посредне); насиље и претња насиљем и изазивање страха.

Кандидат наглашава и то да савремени тероризам битно мења своја обележја, те да све мање подсећа на тероризам прошлога века: све је већи број терористичких организација и појединаца-терориста, све су учесталији терористички акти са смртним исходом, жртве су све масовније а материјална штета све већа. Аналогно „светским трендовима“, кандидат закључује да су потенцијални облици тероризма у Босни и Херцеговини: атентати, бомбашки напади, узимање талаца, пожари и паљевине, киднаповање и отмице људи, отмице авиона и оружани напад.

Терористичке организације у Босни и Херцеговини се одликује изражена хомогеност чланства, идеолошка блискост међу чланством, те чврста дисциплина која по правилу подсећа на војну дисциплину. То је, између осталог, последица хијерархијског поретка терористичких организација. Припадници терористичких организација то могу да постану формалним путем – давањем одређене изјаве у писменом или вербалном облику, а често се то чини и полагањем ритуалне заклетве, понекад над терористичким симболима (нож, пиштољ, бомба, неки верски или национални симбол и сл.), или фактичким приступањем организацији, те вршењем терористичких активности у договору са другим члановима организације или по примљеном наређењу. Осим идеолошке и политичке искључивости, припадници терористичких организација се по правилу одликују склоношћу ка авантуризму, а често су у питању социјално неприлагођена лица с доминантним психопатским цртама личности.

Кандидат истиче да је тероризам све озбиљнија претња човеку, животној средини, правној држави, демократији, владавини права, међународном миру и стабилности. Стога је и јасан раст политичког приоритета решавања овог проблема: некадашњи проблем националне безбедности постао је предмет светске безбедности, а тиме и високе – светске политике, па и (оправданих и неоправданих) међународних интервенција.

У четвртом поглављу дисертације, под насловом „Однос организованог криминала и тероризма и последице по безбедност Босне и Херцеговине“ (стр. 159–203), које осим уводних разматрања садржи четири потпоглавља (Сличности и разлике између

организованог криминала и тероризма у Босни и Херцеговини, Облици повезаности организованог криминала и тероризма, Сарадња организованог криминала и тероризма у Босни и Херцеговини, Доказ о сарадњи између криминалних организација и терористичких група на националном и међународном нивоу), кандидат је посматрао и анализирао сличности и разлике организованог криминала и тероризма, облике повезаности, облике сарадње и доказе о сарадњи криминалних и терористичких група. Поређењем основних (структурних) обележја организованог криминала и тероризма, кандидат је идентификовао низ сличности. Такође, кандидат је утврдио да се разлика између тероризма и организованог криминала огледа у крајњим циљевима тероризма и организованог криминала. Наиме, опште је познато да се терористичким актом желе остварити одређени политички циљеви. Лепеза политичких циљева који се желе остварити тероризмом је широка и захтева сагледавање свих аспеката који терористичком акту дају елемент политичности. За разлику од тероризма, основни циљ организованог криминала има економску димензију, односно остваривање и увећавање профита, богаћење и јачање економске моћи организованих криминалних група.

Кандидат указује на то да се међузависност организованог криминала и тероризма може приказати преко модела и облика испољавања њихове везе. Начелно, везе организованог криминала и тероризма могу да се манифестују у облику: удружења, савеза, сарадње, симбиозе, конвергенције и метаморфозе.

Кандидат наводи да постоје бројни узроци и фактори који доприносе аутономној и заједничкој експонираности организованог криминала и тероризма, а који посебно утичу на њихову међусобну сарадњу. Основна обележја организованих криминалних група и терориста (неморалност, подмуклост, безобзирност, похлепа, бруталност, висока организованост и строги професионализам, тајновитост, систематичност у вршењу злочина и, нарочито, процена да минимално ризикују, а максимално профитирају) указују на природну упућеност једних на друге. Наиме, регистровани модели повезивања и сарадње терориста и носилаца организованог криминала, поред осталог, указују на то да се стварају наоружани састави који су истовремено и криминални и терористички, па све чешће терористичке групе врше дела организованог криминала, а организоване криминалне групе учествују у терористичким актима.

Кандидат истиче и то да је на подручју Босне и Херцеговине постигнута чврста међусобна повезаност кључних личности исламског тероризма и носилаца организованог криминала. Томе су у великој мери допринели припадници криминализоване и делом исполитизоване исламске дијаспоре, која је веома значајан фактор у функционисању спреге тероризма и организованог криминала у Босни и Херцеговини. Истовремено, санкције које је међународна заједница примењивала према Савезној Републици Југославији, те трговинска блокада Републике Македоније од стране Грчке, допринеле су да се раније успостављени путеви шверца дроге, из Турске према западноевропском тржишту, преусмере на територију Албаније, Косова и Метохије и Босне и Херцеговине. Део прихода који су остваривали у овим незаконитим пословима, носиоци тих активности уплаћивали су, наводно, у хуманитарне фондове из којих су финансиране криминалне и терористичке активности у Босни и Херцеговини.

У петом поглављу дисертације, под насловом „Супротстављање организованом криминалу и тероризму у Босни и Херцеговини“ (стр. 204–259), који садржи четири потпоглавља (Стратегијски оквир супротстављања организованом криминалу и тероризму у Босни и Херцеговини, Институционални оквир супротстављања организованом

криминалу и тероризму, Правни оквир супротстављања организованом криминалу и тероризму у Босни и Херцеговини, Савремене методе супротстављања организованом криминалу и тероризму у Босни и Херцеговини), кандидат је анализирао стратегијски оквир, односно стратегије које су усвојене у Босни и Херцеговини, а које се односе на супротстављање организованом криминалу и тероризму. Поред стратегијског оквира, кандидат је анализирао и институционални оквир, односно субјекте који се на унутрашњем и међународном плану баве проблематиком супротстављања организованом криминалу и тероризму, као и правни оквир, односно међународне конвенције, декларације, препоруке који правно уређују ову област, али и кривично законодавство Босне и Херцеговине.

Кандидат истиче да се Босна и Херцеговина као чланица међународне заједнице активно укључила и у супротстављање организованом криминалу и глобалном тероризму. На то су је обавезивали усвојени политички документи и акти, пре свега резолуције Савета безбедности УН које непосредно третирају проблем тероризма – бр. 1189 и бр. 2625 од 13. августа 1998. године, затим бр. 1373 од 28. септембра 2001. године, којима се захтева сарадња држава у борби против тероризма. У вези с тим је донет и План Савјета министара Босне и Херцеговине о активности институција Босне и Херцеговине и ентитета на спречавању терористичких активности и деловања од 24. септембра 2001. године. Доношењем Стратегије за борбу против тероризма, Босна и Херцеговина је дала до знања да жели бити равноправан члан антитерористичке коалиције. Отпочињањем преговора о закључивању Споразума о стабилизацији и придруживању Европској унији (2005. године), Босна и Херцеговина се обавезала да ће ускладити своје правне прописе с прописима и стандардима Европске уније, а посебно у подручју судства и унутрашњих послова.

Кандидат указује на то да актуелна ситуација у области сузбијања организованог криминала и тероризма, поред увођења нових метода, захтева и формирање неких нових специјалних органа, али и давање ширих овлашћења већ постојећим органима. Супротстављање организованом криминалу и тероризму није могуће остварити искључиво применом класичних метода, већ је нужно да се користе и савремени методи, засновани на научним и техничким достигнућима, који морају бити процесно дозвољени. То је и логично, с обзиром на то да организовани криминал и тероризам све више користе научна достигнућа у методама свог криминалног деловања.

У Емпиријском истраживању (стр. 260–394) кандидат је за прикупљање података и ставова испитаника користио методу испитивања, технике анкетирања и интервјуисања. Инструмент анкетирања био је анкетни лист са 28 питања на која су испитаници одговарали. Питања су углавном била са унапред датим (понуђеним) одговорима, а испитаници су требали да се изјасне за један (или више) од понуђених одговора, с тим што је у већини питања остављена и могућност да испитаници наведу (поред понуђених) и властити одговор. Узорак истраживања за ову технику чинило је 190 испитаника. Инструмент интервјуисања је протокол интервјуа са 11 питања на који је требало да испитаници дају властите одговоре. Питања су углавном фактолошког и фактографског карактера. Питања су конципирана тако да интервјуисани испитаници изнесу властите ставове и мишљења о предмету истраживања, с тим што се у одређеним питањима тражи да наведу и конкретне показатеље за изнесене тврдње и ставове, наравно, уколико располажу таквим подацима. Узорак истраживања за интервјуисање чинило је 12 испитаника.

Кандидат напомиње да је интерпретација одговора на питања из анкете вршена тако што су се приказивали преовлађујући одговори укупног броја испитаника, са навођењем структуре тако датих одговора посматраних по одређеним идентификационим категоријама. Такође, одређени одговори који су скалирани, посматрани су по интензитету, док су одређени одговори који су рангирани збрајани, па тако представљани. Процентуални однос одговора, за свако питање појединачно, представљен је и графикомом.

Интерпретација одговора на постављена питања протоколом интервјуа посматрана је с преовлађујућим одговорима, односно закључци за свако питање извлачили су се из преовлађујућег схватања и мишљења испитаника која су дата у одговорима. И код преовлађујућих ставова приказане су одређене различитости у погледу интензитета, условљености, термилошке и садржинске недоречености и слично, а у зависности од конкретног питања. Сваки преовлађујући одговор је поткрепљен цитирањем дела датог или датих одговора. Такође, интерпретација појединих одговора је посматрана у корелацији са другим одговорима, чији се закључци поклапају, допуњују или драстично одударају, а поготово се интерпретација датих одговора посматра у односу на одговоре које су дали испитаници из реда научне заједнице и испитаници из реда оперативног састава полиције.

У „Закључним разматрањима“ (стр. 395–405) сублимирани су кључни резултати истраживања, апострофирано је потврђивање постављених хипотеза истраживања, оправдани су методолошки и научноистраживачки приступ у контексту научне и друштвене оправданости рада и спроведеног истраживања. Истовремено, потврђена је инструментална, функционална, симбиотска и субјектна повезаност организованог криминала и тероризма у Босни и Херцеговини, која представља реалну претњу безбедности Босне и Херцеговине.

Анализирајући садржај докторске дисертације, Комисија констатује да он реално одражава постављени проблем и предмет истраживања, те да одговара постављеним циљевима и хипотезама истраживања.

5. Остварени резултати и научни допринос дисертације

Кандидат је истражио сложену и вишедисциплинарну област. Концептуални оквир структуре теме указује на то да је кандидат као предмет истраживања одабрао кључна питања повезаности организованог криминала и тероризма, посвећујући посебну пажњу теоријско-методолошким и практичним претпоставкама за успостављање односа између ове две друштвено негативне појаве у Босни и Херцеговини. При томе, кандидат се није ограничио на радове у нашој прилично оскудној литератури, већ је консултовао велики број дела стране аутора који третирају ову проблематику. Због тога треба нарочито истаћи да је научностручна апаратура којом се кандидат служио у истраживању, квалитетна и репрезентативна. Комисија цени да су коришћене методе истраживања и испитивања на предвиђеном узорку добро и коректно одабране, те да су у складу са методологијом спроведеног истраживачког поступка.

Основни циљ дисертације био је да се истражи и анализира повезаност организованог криминала и тероризма, као и да се истражи у којој мери та повезаност представља реалну претњу безбедности Босне и Херцеговине. С тим у вези, Комисија

констатује да су спроведеним истраживањем добијени валидни резултати којима су потврђене главна (општа) и посебне хипотезе. Остварени резултати истраживања представљају оригинални научни допринос разматрању повезаности организованог криминала и тероризма, и ефеката те повезаности на угрожавање безбедности Босне и Херцеговине и њених грађана. Истовремено, створена је импозантна база научног знања за спровођење бројних нових сличних научних истраживања.

Конкретније, у односу на пројектовани проблем, предмет и циљеве истраживања, научностручни допринос дисертације огледа се у следећем:

1. Спроведено истраживање употпуњује теоријска знања о организованом криминалу и тероризму, који су сагледани као претње безбедности Босне и Херцеговине, са освртом на њихово појмовно одређење, дефинисање, класификацију и карактеристике. Овим истраживањем идентификовани су облици испољавања организованог криминала и тероризма, који су доведени у везу са непосредним угрожавањем безбедности Босне и Херцеговине, чиме је створена научна подлога за шири приступ у истраживању ове интердисциплинарне проблематике.
2. Важан допринос овог истраживања је и у томе што употпуњује знања о новој безбедносној претњи насталој повезивањем једног од најопаснијих облика имовинског криминала и једног од најдеструктивнијих облика политичког криминала. Овим истраживањем делимично се разјашњавају корелације организованог криминала и тероризма, које варирају од једноставне таксономије заједничких карактеристика и сличних начина извршења до конструисања сложених модела међузависних веза и утицаја ових појава. Међузависност организованог криминала и тероризма приказана је преко модела и облика испољавања њихових веза, које се могу манифестовати у облику: удружења, савеза, сарадње, симбиозе, конвергенције и метаморфозе, што представља значајну теоријску и научну основу за будућа научна проширења и систематизовања научног фонда у овој области.
3. Извршена је свеобухватна анализа утврђивања повезаности организованог криминала и тероризма на основу које су сагледани облици и степен укључености терористичких група у криминалне активности (трговина дрогом, кријумчарење оружја, отмице, корупција, кријумчарење миграната, трговина људима, прање новца и економски криминал, кријумчарење нуклеарног и радиоактивног материјала), као и укљученост организованог криминала у терористичке активности (вршење атентата, бомбашких напада, узимање талаца, киднаповања и отмице људи). Тиме је доказана повезаност криминалних организација и терористичких група на националном и међународном нивоу, симбиоза организованог криминала и тероризма у непосредном окружењу, као и њихов утицај на безбедност Босне и Херцеговине.
4. Спроведеним истраживањем су потврђене базичне хипотетичке поставке о повезаности организованог криминала и тероризма, а резултати теоријског и емпиријског истраживања у потпуности се подударају. То указује на чињеницу да однос организованог криминала и тероризма у Босни и Херцеговини може и мора да се посматра кроз инструменталну, функционалну, симбиотску и субјективну повезаност, што неспорно доприноси формирању научне и практичне подлоге за шири и дубљи интердисциплинарни приступ у научном третирању.

5. На основу спроведене целовите анализе резултата истраживања, у Босни и Херцеговини потребно је хитно предузети адекватне мере у борби против организованог криминала и тероризма, као што су: формулисање јединствених законских дефиниција организованог криминала и тероризма које ће бити усклађене са европским и међународним критеријумима; ревидирање постојећих закона и усвајање нових прописа; унапређивање свих облика сарадње и координације институција и органа надлежних за безбедност на свим нивоима, како у Босни и Херцеговини тако и на регионалном и међународном нивоу; ангажовање едукованих и обучених кадрова у свим безбедносним институцијама и органима, јачање криминалистичко-обавештајних капацитета надлежних агенција, правовремено размењивање обавештајних података, као и побољшавање и унапређивање техничке способности субјеката безбедности за што успешнију размену података свих врста; развијање безбедносне културе, планова превенције и других мера.
6. Спроведено истраживање пружа сазнања на нивоу научне дескрипције, класификације и објашњења, због чега представља основу која омогућава даља истраживања у већ истакнутој, комплексној, интердисциплинарној области. Повезивањем ових резултата са резултатима других истраживања, створиће се основа за унапређење безбедносне праксе супротстављања организованом криминалу и тероризму.

На основу изнетих констатација, Комисија сматра да докторска дисертација кандидата мр Горана Амићића представља значајан допринос научном сазнању у области наука безбедности.

6. Закључак и предлог Комисије

1. Докторска дисертација кандидата мр Горана Амићића под називом „Повезаност организованог криминала и тероризма као претња безбедности Босне и Херцеговине“ урађена је у складу са пројектом дисертације на који је сагласност дало Наставно-научно веће Факултета безбедности и Веће научних области правно-економских наука Универзитета у Београду.
2. Докторска дисертација кандидата мр Горана Амићића је резултат самосталног теоријског рада и спроведеног истраживања кандидата и у њој су систематизована постојећа научна знања и сазнања до којих се дошло спроведеним истраживањем. У том погледу, рад представља допринос наукама безбедности.
3. Рад је писан стручним језиком и адекватним стилем, разумљивим за читаоце. Кроз јасан и прегледан ток излагања у раду је изложен низ релевантних научних и стручних информација које су систематизоване, уопштене и повезане у компактну целину, што даје солидну основу за будућа истраживања.
4. Докторска дисертација је имала и одређене мање недостатке које је Комисија констатовала и предочила кандидату, а који су се углавном односили на ширину и обимност текста у појединим деловима. Међутим, они нису таквог значаја да би умањили општи квалитет који се захтева од докторске дисертације. Кандидат је ове примедбе размотрио и на основу њих је извршио додатне корекције рада, што је допринело усавршавању коначне форме и изгледа докторске дисертације.

5. На основу свега изнетог, а имајући у виду и чињеницу испуњености свих формалних законских и статутарних услова за оцену и одбрану докторских дисертација, Комисија позитивно оцењује урађену докторску дисертацију и сматра да су се тиме стекли услови за одобравање јавне одбране докторске дисертације кандидата мр Горана Амићића, те једногласно Наставно-научном већу Факултета безбедности Универзитета у Београду

ПРЕДЛАЖЕ

1. Да Наставно-научно веће Факултета безбедности прихвати позитивну оцену докторске дисертације кандидата мр Горана Амићића, под насловом: „Повезаност организованог криминала и тероризма као претња безбедности Босне и Херцеговине“.
2. Да стави на увид јавности оцењену дисертацију и реферат Комисије о оцени дисертације у законски предвиђеном року и да своју одлуку о оцени подобности дисертације за јавну одбрану упуту Већу научних области правно-економских наука Универзитета у Београду, ради давања сагласности на исту.
3. Да по добијеној сагласности Већа научних области правно-економских наука Универзитета у Београду образује Комисију за одбрану и одобри јавну одбрану ове докторске дисертације.

У Београду, 12. марта. 2013.

КОМИСИЈА

1. Проф. др Радомир Милашиновић, председник
2. Проф. др Милан Мијалковски, члан
3. Проф. др Драган Симић, члан